

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÓNYA.

Egész évre 30 k. — kr.
Félévre 15 " — " — "
Negyedévre 7 " — " — "
Egy hónapra 4 " — " — "
Egyes szám ára 4 kr

Felolós szerkesztő: **BARTHA MÓR**
Főmunkatárs: **Dr. KIRÁLY PÉTER**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábon petít sorost 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többzet
hirdetéseket aiku szerint jutányos áron vetetnek fel. Helyez-díj min
den külön beiktatást 50 kr

Országos népgyűlés.

A képviselőházi többség vagyis a kormánypárt, abban az illuzioban ringatja magát, hogy a parlamentarizmus természete szerint jogosan cselekszik, amidőn az ország létérdekét tevő törvényeken keresztül gázol, az alkotmány-szabta korlátokat áthágja, megteremti az ex-lex állapotot, párhatalma gyakorlataira utat tör, amelyen a szabadság várába behatolni segíti az abszoluzizmust, sőt ezzel szövetkezik. Nem tudja, nem akarja az ellenzék annyi keserű szemrehányása és kézzelfogható bizonyításából sem megérteni, hogy az a többség-jog maga is bűnös eredetű, tulajdonképpen nem a parlamentarizmus természetéből önként következő, hanem bűnös célokra, bűnös eszközökkel kieroszakolt bitorlás.

Hogy a nemzet nagy többsége elítéli a kormányt és kormánypártot, amely a képviselőházi többség-jogra támaszkodásában bármily ellenkezőnek lássék is a parlamentarizmus természetével: a go-báros elözmények természetes következményét látja; mert a nemzetet nem szofizma vezetí létérdekének megítélésében, hanem bizonyos ösztönszerűségeen kívül, a történeti jogosultság büszke érzete és a biztosító törvényekhez czéltudatos ragaszkodás, mely megkívánja, hogy képviselőinek gondolkodási és cselekvési irányát is ezek szabják meg s nem az

egyéni párhatalomban kéjelgő becsvágy, amely elvakultságában ha még felsőbb bizalomra is támaszkodhatik vagy legalább ezzel dicsekedhetik, még a történet itélő széke elébe hurczoltatástól sem remeg; saját ígéreteit, vállalt kötelezettségeit elforgatni, hazudni pedig éppen rendszeréhez tartozik.

E bitor makacsságnak, e politikai erkölcstelenségnek leleplezését és megbüntetését hiába várjuk felülről, a törvényes hatalom másik faktorától, mert az előtt a vele érintkező kormány el akarja a helyzet való ismeretére vezető módokat s talán nemis feltételezi, hogy az a kormány, amelyet a választás által törvényesnek látszó többségből a király nevez ki, már születésével, eredeténél látszatával megcsalta a királyt; talán nem feltételezi, hogy azt a felelősséget, amelyet a királyról az alkotmányos élet természete szerint a kormány átvész, ez oly lelkiismeretlenül viseli, hogy a trón és nemzetközi bizalmat gyengíti, s mindkettő érdekét kockáztatja s mindkét bizalomra méltatlanná sőt mindkettő irányába bűnössé teszi magát.

Hát ilyen körülmények közt csakugyan nincs más mód a bonyolult helyzet tisztázására, a komolyan fenyegető veszély elhárítására, mint hogy ha nem látnának felülől, lássanak alulról, lásson a nép, amely érzi a válságos helyzet súlyát s amely élni akar jogai

és az ezeket biztosító törvények szerint élni nem teng, — hanem valódi, önmaga által átérzeve méltó — és a világ által is becsült méltóságos nemzeti, független állam-életet... és ítéljen a népitélet szigorú megvesztegethetlenségével s küldje pokolba azt a kormányt, mely bűnből születve — pokolra való.

Erre való a népgyűlések, De nemcsak Budapesten, hanem az ország minden részében meg kell nyilatkozniok, mint az ország szívének egyes dobhárásai. Meg kell mutatni annak a hamisított parlamentarizmus többségnek, hogy a megvásárolt választók még nem a nemzet, mert ebbe beletartozik a milliók számot képező nép is, mely polgári méltóságon kívül, választói jog nélkül helótaként huzza az igát; beletartozik a Nemzetbe éppen olyan joggal, mint a szintén vagyontalan, de választói joggal felruházott hivatalnokok, akiknek szintén nincs más czimük a joghoz, mint munkájok, amelyet fizetésért végeznek az állam szolgálatában; csak hogy a szabad munkást még függetlenebbnek tarthatjuk talán a választói jog gyakorlatában, mint a hivatalnokot, aki a kormány által nevelve és pártfogolva, meg is kívánja ezért a vak engedelmességet, amely kisebb és nagyobb alkalmazottából csinál erkölcsileg helótákat.

Mindezt ismeri a Nemzet; tehát a legnagyobb számottevő nép gyűlésein

A Nemzethez.

(Banffy kiáltványa az új évre.)

Felülről, alulról, kiáltványok jönnek,
Zürzavaros végén az ó-esztendőnek.
Hát egy kormány feje maradhat-e hátra?
Érzem: ki kell állni nekem is a gátra
Halld meg tehát népem, mert enyém vagy
mondom,

En nekem van te rád mindig legfőbb gondom
Legkivált a voksnál. Emlékszel-e rája:
Mi hangos volt akkor kortések tanyaja?
Altalam volt g-újve, osztva a pártkassza,
A ki csak akarta, volt is abból haszna.
Szívemhez vagy növe, mint a bugyellaris —
Mely bárha tapos lett, u- féjtelik már is.
Igaz, hogy megveszlek, azután eladlak,
De nem török-, tatár-, avagy muszkahadnak.
Csak így a pártomnak, barátoknak, — komának
S tovább is lesztek hű fi hazámnak.

Fényesebb a napnál tehát, hogy nem való,
M t rám kennek-fennek, hogy: »házaáruló»,
De kísérvetek csak figyelmesen tovább:
Igy dól meg a többi — »gazember» — gyáva —
— vád.

Hiszen ti tudjátok, hogy biz a pénz, nem gaz,
Kinek többsége van! gyáva lehet-e az?
Tudjuk a ludról is: hahogy sokan vannak,
Még a sertés ellen is kurázsit kapnak.
Multam tehát tiszta. Nézzünk a jövőbe,
Mit fogok fundalni az új esztendőbe?
Benyujtok Tiszával olyan javaslatot,

— Ha egy nem lesz elég, megeresztünk ha-

— tot —
»Uj választás leszén, uj évi dátumra,
Mindenki voksolni fog a mandátumra.» —
Hadd lássa meg a bal, kell e jobb miniszter!
Mint ki ezt engedi. — Voksolj öh fiiszter!
Voksed arát ez tán még bővebben kapod.
Most derül igazán csak fel a jó nspod!
»Ha a kapott summát majd bevallod nyíltan:
Az adódat rögvest két évre leirtam.»
Nyíltág! Ah! megjavul a haza erkölése
Igy gondoltam ki ezt én a haza bölése.
Kérded: hogy pótolom ki az adómasszát?
Duplára emelem csak fel a pártkasszát!

Adózás csak gyéren, szavazatjog bőven.
Ily eldorádó lesz ez új esztendőhen!
Viru'ni fogsz, oh hon! Ezt ígérem neked.
Te nekem hagyj meg csak az — — elnök-
széket!

Dobos.

Az ablakfüggöny.

A »Debreczen« tárczája.

Irta: Szomaházy István.

Mig az asszony kissé elbóbiskolt ebéd után, a férj — a nyárspolgárrá puhult don Juan — gyengéden melléje telepedett a hintaszékbe és a Dreyfus-ügy legújabb híreit olvasgatta a megszokott ujságjából. Ilonka reggel óta az ágyban maradt és bár igazán nem

volt valami komoly baja, néhányszor sóhajtvá emlegette, hogy a halálán van. Tamási jól ismerte már ezt az állapotot, tudta, hogy a feleségének örömet szerez, ha kék selyempap-lana alól nézhet ki az esőbe fuló világra, de az sincs kizarva, hogy egy óra múlva színházi jegyekért küldi el a szobalányt... Ilonka tehát elbóbiskolt ebéd után Tamási pedig az ujságját bujta, mikor egyszerre örvendetes dolog történt: a körut vizes házkolosszusa mögött egysz-rre kisütött a nap... Az utczán tavaszias derű ömlött végig, a pocolyákban szines fénysugarak tánczoltak és az Ilonka halványkék paplanát is elborította az aranyos napsugar... Tamási letette az ujságot és mivel attót félt, hogy a melegség felébreszti feleségét: halkán az ablakhoz lépett, hogy a függönyöket lebocsássa. Szerencsésen le is bocsátotta az egyiket, de mielőtt még a másik ablakkal is végeztet volna, Ilonka iöriadt szenderegéséből.

— Mit csinál? — kérdezte az urától ijedten.

Tamási a betegápoló gyöngéd türelmével fordult meg.

— Amint látja édes. lebocsátom a függönyöket... A nap olyan melegen tűz ide, hogy még jobban megfájdulna a feje tőle...

Tamási igen udvariasan mondta ezt és mégis váratlan feleletet kapott. Ilonka haragosan ült föl ágyában, keze remegett a felin-

Akkor évi évfordulót alkalmakként József rengeteg bemutató csata című látható és ajándékozó képzőművész szesült.

Színház

Az esztendő sában most mény, mely — A legúj botrány. H az olyan s meg meri i B a r a b kritikusa, l nak ismert v e r r e élete bizt eilen megal Kolozsvári vári Nemz igaz, azt bi »Ellenzék« szomorun

Szerd zeti színház neki nem t ezan inzult lovagias ut bec-ületbirc Szerdahelyi Erre Barab saval meg aztan Baral tárgyalások ba jutott, a gas elégtét vonták, öt szerevén a adatokról, t nom lemo c pedig a me kel nem fol most is elin Szerdahelyi se közben i az említett ni. — Küör befejezést a Felhív nész egyesül Dénesnek a fog, hogy az hozzon az c rízája.

Szerdá rette. Csütört Péntek színmű. Szomb Vasár. A piros bug

Toldy nemzeties sz jó előadásba ség előtt. A ben határozó Bánk ban kí közönség elő dalom remek Fonyéry és a ségük szerint szellemének.

nyilatkoztatása is ki, mint egy szív és egy lélek. Mert feltesszük, hogy a magyar nemzet minden tagja egy, a Nemzet és hazaszeretetlen s nem akar soha másként mint alkotmányosan kormányoztatni; de ennek az alkotmánynak sorompóiba bele is tartozik aztán minden magyar; nagy és kicsiny közötti különbség itt nincs, mert mindenik vérevel és munkájával szolgálja a hazát s ezért jog illeti. Ki mondaná, hogy az a szabadmunkás, aki az államtól nem huz munkabért, kevésbé volna jogosult a választói megbecsülésre mint az, aki fizetett hivatalnok.

Ki kell tehát terjeszteni a választói jogot a szabad munkásokra is. De be kell hozni a független szabad választás biztosítékaképpen — a titkos szavazást. Akkor lehet bízni a parlamentáris többségben, ha meg nem vásárolt választók adják megbízatását a komoly törvényhozási munkára s az alkotmány nemzeti közkinccse feletti örökösre.

Értsd meg nép! . . . aki a Nemzet többségét alkotod — fe ségi jogodat s nemes hivatásodat. Gyüleseiteid most, Sok . . . talán minden függ . . . a törvénytisztélet, alkotmányos élet, király és Haza biztossága, a Nemzet-bec-ület, önjólléted, fejlődésed, boldogságod, az osztályok közötti közbevetések kevesebítése sat. sat. a legjobb és legkivánatosabb szocialis alkotmányok alapvetése és felépítése . . . És ebbe miként egy modern Hermonon ragyogó palotába fognak kívánczolni és térni az igaz hazafiak mindannyian. Megnyeri az még a tulzó szocialistákat, de lemondásra bírja a hatalomban kéjelöket is s azt mondják: «jó minekünk itt l a k n u n k».

Ez tőled függ ó nép! Akarod-e hogy «a nép szava Isten szava legyen? . . .» Az lesz, ha egy — de romlatlan magyar nemzeti erkölcsben nemesült szívvel és lélekkel akarsz! a.—a.

dulástól s idegesen, majdnem gorombán kiáltott az ablaknál álló Tamási-ra;

— Rögtön huzza föl a függőnyt . . .

— De eziztam . . .

— Ha nem buzza fel, azonnal leugrom a barmadik emeletről. . .

A jó férj agúdva tekintett a beteg asszonykára, aztán engedelmesen felhuzta megint a fehér függőnyt. És e közben egy pillanatra az a régi, bemohosult korszak jutott az eszébe mikor ő még magányos gargon életet éve bolyongott a zuhogó őszi esőben . . .

Miért jutott ez a korszak az eszébe? Egy nevelés és mégis melankólikus emlék miatt melyet a fehér függőnyt most egyszerre felidezett benne Tamási, míg felesége parancsának ily készségesen eleget tett, egy pillanattig huzónkét éves korának rég e feledett ideáljára: a szép huszonkilenc éves Kaisernéra gondolt . . .

Tamási, aki akkor együgyű kis jogász volt, egy Andrásvégyi utcai kávéházban a füléig belebolondult abba a szelid tekintetű, csinosan kiöltözött, barna asszonyba, ki hugával együtt törzsvendég volt az egyik sarokfülkében. A viszony a szélesvárosi szerelmek rendes sablonjával kezdődött, Tamási bókákat irt a képes lapok szélére, majd aprotírdetéseket tett közbe egy napilapban, később poste restante levelekben sürgette Kayserné, hogy legyőttöt adjon neki. Az ostrom sikerrel járt, a szép asszony, akinek férje egész nap kez-

A képviselőház ülése.

Debreczen. jan. 4.

A képviselőházat tegnap — Jan. 3. — részint a Horánszky—Bánffy párbaj kimenetelétől utáni várakozás tartotta lefoglalva; részint az ellenzék azon akciója, amelyet a kormány elleni cselekvény módjára nézve magának elhatározott, hogy t. i. névszerű szavazásokkal fogja foglalkoztatni a képviselőházat.

Ezen az ülésen mindenekelőtt a múlt ülés eseményei kerültek szőnyegre.

A jökönyv hitelesítésénél Sima F. indítványozta, hogy Bánffy D. múltkori beszéde, mint el nem mondott és le nem jegyzett beszéd, töröltesse a naplóból.

Ugyanezt a tárgyat hozta szóba a jökönyv hitelesítése után Holló Lajos, a miből nagy arányú vita fejlődött ki, amelyhez a kormánypart is szorgalmasan hozzájárult szónokaival.

Balról Polónyi, Visontai, Saghy, Gulner, Kubik, Rakovszky; jobbról Rosenberg, Münnich Aurél, gr. Tisza vettek részt abban.

A vége az lett, hogy az indítványok fölött három névszerű szavazást kért az ellenzék és azokat mára halasztotta.

Most került a sor az elnöki előterjesztésekre, meg a válaszolatlan interpellációk felolvasására. Nagy indignációval vette az ellenzék tudomásul, hogy az interpellációk között van olyan is válasz nélkül, a melyet még 1897-ik év novemberében terjesztettek be.

Az is érdekes volt, mikor kisült, hogy egyet meg kihagytak a jegyzékből azon a címen, hogy arra a belügyminiszter érdemlegesen válaszolt, holott a Napló tanúsága szerint a miniszter válasza csak előleges volt.

Most a korelnök terjesztette elő a miniszterelnök több átiratát. Bánffy így hát már az öreg Madarászsal tételi meg a maga előterjesztéseit! Azok között volt a kvótáról szóló királyi döntés, amelyet a magyar törvényhozással másolatban közöltek.

tyüket árult a Terézvárosban, egy nap Wesselényi utcza lakásán fogadta a lángoló fiatal embert.

Kayserné ekkor könnyezve panaszkodott hogy tizenkét éves házassága alatt még senki sem akadt, aki őt teljesen megértette volna; mire Tamási ugyancsak forró könnyek közlente ki, hogy ő is magányos lélekként jött eddig a nagyvárosi oázisjában. A két elhagyott teremtes forró barátságot kötött; Tamási regényeket hordott a szép asszonynak s bár mindig módjában állott, hogy érzéseit élőszoval is elmondja, naponként négyoldalas levelet irt szerencsétlen ideáljának. A barátság utóbb bizalmasabbra és meghittebbre fordult; a magányos lelkek titkos jelekben ajlapodtak meg arra az esetre, ha a férj varatlanul otthon maradna . . . A jelbeszéd anyagát a Kayserék ablakfüggőnye szolgáltatta; még pedig a következő ötletes kulcs szerint:

Felhuzott függőnyt — a férjem itthon van. Felig lebecsátott függőnyt — a férjem rögtön megy. Egészen lebecsátott függőnyt — a férjem elment, jöhet.

Tamási néha másfél óráig kószált a Wesselényi utcza ablak alatt, de mikor a függőnyt a Kayser ur készülődését jelezte, ügyesen befordult a Klauzál-utczába. És tíz perc múlva, mikor a látóhatár egészen tiszta volt, lángolva, dobogó szívvel szaladt fel a háromemeletes ház lépcsőin.

— Ki hitelesítette a másolatot? — kérdezték balról. A jegyző valami irodatiszt nevet mondotta.

Ennél a kérdésnél beható vita fejlődött ki Polónyi Geza fejtette ki, hogy a királyi döntés nem felel meg a törvény követelményeinek, mert hiszen az egyezkedés a két országgyűlésben a mi a királyi döntésnek elengedhetetlen föltétele — meg sem kíséreltetett. Indítványozta, hogy a dolog eme oldalának megvizsgálása végett tűzze ki a Haz a királyi döntést napirendre.

Lukács pénzügyminiszter válaszolt és pedig, mint Holló Lajos később megjegyezte: magas lóhátról. A királyi döntést nem lehet vita tárgyává tenni. A kormány nem tesz érdemleges nyilatkozatokat addig, míg a Haz meg nincs alakulva. Vegye a Ház tudomásul a királyi döntést, mást nem tehet.

A pénzügyminiszter urat a nyeregéből hamarosan leszállították az ellenzék szónokai. Holló Lajos kifejtette, hogyha a Haz a miniszter szerint érdemleges határozatot (tudomásvétele) hozhat, miért ne hozhatna közbeszólót (napirendretüzesi)? A Háznak joga van ahhoz megvizsgálni, megfelel-e a királyi kézirat a törvénynek, mert nem lehet megengedni, hogy a Bánffy-kormány szokása szerint az alkotmány garanciáit darabonként letördelje.

Hasonlóképpen oktatták ki a pénzügyminisztert Apponyi, Molnar Janos, Kossuth Ferencz. Ez a vita elhúzódott egész két óráig és az elnök, mivel még sok jelentkező volt, elhalasztotta annak folytatását mára.

Az ülés végén Lukács pénzügyminiszter — a miniszterelnök helyett beérleltette jelentését a törvénytelen intézkedésekről.

— Halljuk! Halljuk! O.vassák fel! — kiáltották a baloldalon. De Madarász egy óre csak a kinyomatást és szétosztást mondotta ki határozatképpen.

Pompás délutánok voltak — az egyik magányos lélek kétszer bukkant meg ezidőben a második szigorlaton — és Tamási sokszor ámulva nézett a nyugodtan baktató férj után, aki két órákor az üzletébe sietett. És mikor olc-ó vendéglőjéből szivarozva ment rideg külvárosi lakására, nem egyszer csodálkozva gondolta:

— A derék Kayser nem is sejt, hogy megcsalják. Hát csakugyan igaz, hogy minden férj ostoba? És vala nint az okos kiz csirke fogókból, akik a kész cipőket hazaviszik, egytől egyig ostoba legény lesz, a ravasz don Juanok is igazán elvesztik az eszüket mikor az ottár elől eltávoztak.

A viszonynak később egy váratlan esemény vetett véget: Kayserné férjhez adta a legidősebb leányát és a kis Kayser Erzsike egy egészséges leánykával ajándékozta meg boldogságtól ragyogó férjeurát. Es a csöppnyi poronty végre megtette azt, amire tizennyo cz éven át senki sem volt képes, tökéletesen megértette a nagymamáját. Kayserné mikor Tamási egy napon ismét meglátogatta a Wesselényi utcza lakásában, egy iczipiczi babarubát mutatott regényes udvarlójának.

— Tudja, hogy mi ez?

— Talcakendő, vagy asztalfutó, — talál-gatta az elmés Tamási.

— Oh nem . . . egyik sem a kettő közül . . . Ez a kis unokám főköltőskéje . . . Tamásinak valami hidegseg futott át a

BELFÖLD

Papp Elek beszámolója. Újév első napján tartotta meg P.-Ladányban a nádudvari kerület orsz. képviselője, Papp Elek beszámoló beszédét.

A népszerű képviselő elé a vonat megérkezése előtt másfél órával vig zeneszó mellett vonultak ki párthívei a jóbarátai s míg a vonat beérkezett, ezekre menő nép gyűlt össze a szónoklat színhelyén, a várostáza előtt.

Körülbelül 3 óraker vette kezdetét a bevonulás, melyet a lovas bandérium nyitott meg s leirhatlan a lelkesedés, amit, amintegy száz fogat által kísért képviselő megjelenése a várakozó közönség közt előidézt.

Maga a bevonulás szüneti nem akaró éljen zés közt megnyugtathatta, s biztosíthatta Papp Eleket arról, hogy P.-Ladány közönsége az ő politikai magatartásával teljesen meg van elégedve.

De ha maga a bevonulás nem biztosította volna Papp Eleket választói szeretete, tisztelete melegegységéről meggyőzte, meg kellett hogy győzze azon őszinte lelkesedés, melylyel igaz hazafiságtól áthatott gyönyörű beszédét a közönség kísérte.

A beszámoló beszéd megtartása után a jelen volt közönség képviselőjének bizalmat szavazott s erről a fűg. párt vezetőségét értesíteni határozta.

Ezek után a népszerű képviselő párt-híveit s jó barátait tisztelettel látogatásával.

Politikai párbajok utójátéka. A Horánszky-Bánffy-ügy tegnap lovas uton elintéztetvén, a másik két becsületbeli ügy amely abból keletkezett, hogy Fejérvári Géza br. és Gajári Ödön megbízottjai, valamint később Halassy Pál és Aczél Béla megbízottjai Horánszky Nándorral szemben az elégtételadást megtagadták, szintén lovas uton, de csak jegyzőkönyvekkel nyert elintézt.

Horánszky Nándornak Fejérvári Géza báró és Gajári Ödön elleni ügyében a következő jegyzőkönyvet vették:

Jegyzőkönyv.

«Felvétel Budapest, 1899. év január hó 3-án a Horánszky Nándor és Fejérvári Géza báró — Gajári Ödön urak közt felmerült lovas ügyben.

Halassy Pál cs. és kir. tábornok és Aczél Béla báró, mint Fejérvári Géza báró és Gajári Ödön urak megbízottai tekintettel

hatagerincz n, később pedig sietve bucsuzott... Kétségbeesése oktaian lépésre ragadta: sorban letette hátralékos szigorúait és másfél év mulva bejegyezt k az ügyvédi kamarába... És öt évvel azután, hogy Kayserne az unokája főköltőjét horgolta, Tamási oltár elé vezette Takács Mariskát, a táblai bírót egyetlen leányát...

A jó férj megint felhuzta a fehér ablak függönyt és egy percze kitekintett az ablakon... Furcsa, majdnem érthetetlen dolgot látott: Horváth mérnök, aki bizalmas barát-ságban állott a Tamási-családdal s aki a szemközti járdáról sietve közelített a kapu felé, egyszerre ijedten visszahozott... Mi történt, egyszerre ijedten visszahozott... Tabetett véle, hogy hirtelen mást gondolt? Tamási azonban, akinek végre is nem fájt a Horváth feje, közömbösen napirendre tért a különös dolog felett, s mosolyogva közelített gyöngélgéző felesége ágya felé:

— Jó lesz így? kérdezte kedveskedve.
— Köszönöm, jó lesz; — felelte most már nyugodtabban a beteg Mariska.

A napsugár végigöntötte a selyem paplant, s egyenesen a Mariska fejére sütött. És a jó férj türelmesen gondolta:

— Megfájdul a feje és mégsem akarja, hogy a függönyt lebocsássam!... Oh, mily szeszélyesek az asszonyok!

arra, hogy Horánszky Nándor urnak felekkel szemben fenforgott és egyoldalú elintézt nyert ügyében a lovas uton elintézt akadály megsejnt, a feleiktől kért lovas uton elintézt megadásra jelentkeznek. Egyben kijelentik, hogy a sértés tényét Horánszky Nándor ur részéről kijelölt az a megjegyzés, a melylyl Bánffy Dezsó báróhoz intézett nyit levélben Horánszky Nándor ur eljárását illeték, a Horánszky Nándor ur és Bánffy Dezsó báró ur között mai napon megtörtént párbaj után tárgyalanná vált; és tekintettel arra, hogy sértési szándék e megjegyzés megtételekor sem forgott fenn azt tárgyalanná tekint-ni kéri.

Makfalva Géza és Biró Lajos mint Horánszky Nándor ur megbízottjai kijelentik hogy a enti nyilatkozatot tudomásul veszik és azt megukéva téven, a fenforgó ügyet mindkét fél megbízottai mindkét félre nézve a lovas uton szabályai szerint befejeztnek nyilvánítják.

Kmf. Biró Lajos s. k. Makfalva Géza s. k. mint Horánszky Nándor ur megbízottjai Halassy Pál s. k. b. Aczél Béla s. k. mint Fejérvári Géza báró és Gajári Ödön urak megbízottjai.

A Horánszky-Halassy-Aczél ügy hasonló módon nyert elintézt.

Baj van.

A kormány erősen érzi a rendkívüli helyzet súlyát. A miniszter rendeletet bocsát ki az adóvégrehajtás szüneteltetése iránt. Azonban kürtölik — ahol az adófizetést némely mamelukok tüntető készséggel teljesítik, amint ez állítólag Győr városában is történik. Most meg a „Nemzet” című lap hozza nagy hűhóval Jókai a i-nak egy másik szövegét, mert azt hiszi a kormány, vagy azt hiszi Jókai Mór maga is, hogy a romlan magyar nemzet tagjában fogalom zavart tud előidézt s mert a nagy regényíró tiszteletben, ennek politikai furcsaságait is megbecsülendőknek és kötelezőknek veszi. Am tessék dr. Jókai Mór urnak mamelukoskodni — mi sokkal szabadabb érzéssel bírnak minthogy a regények országából való játékoknak feüljünk. Az új Jókai-szöveget különben ide iktatjuk, hogy lássa meg minden Jókait mint regényíró tisztelet, kicsoda és mit ér Jókai a politikus és adófizető polgár, aki egy látszik törvényes viszonyok közt hátralékban marad az adóval, törvénytelen viszonyok istápolására pedig siet még előre is fizető és azt gondolja, hogy ez — hazaszeretet! a miből nincsen mit kérnünk; hogy azonban önkézevel tépi saját nyombuszát:

»Felszólítás a magyar nemzethez.»

»A mint a magyar pénzügyminiszter rendeletét elolvastam az adóhátralékok behajtásának felfüggesztéséről, azonnal erkölcsi kötelességemnek tartottam az új év legelső hétköznapján az adóhivatalba felsietni s ott mind az elmúlt évi hátralékom, mind a jelen 1899-ik évi első évnegyedi adóilletékom befizetni.

Es ezennel felszólítok mindenkit, a ki a hazát igazán szereti, a kinek a nemzet becsülete, az ország hitele drága, hogy kövesse a példámot s adóját, melylyel nem a kormánynak, de a hazának tartozik, fizesse be hivatalos figyelmeztetés, kényszerítés nélkül.

Hiszem — sőt bizonyosan tudom, hogy felszólításom nem lesz kiáltó szó a pusztában.

Budapest, 1899. január 2-án.

Jókai Mór dr.,
adózó polgár.

Bánffy-Horánszky-párbaj.

Négy lövés volt ma a válasz arra a karcsonyi levélre, a melyet Bánffy Dezsó báró miniszterelnök irt Horánszky Nándor képviselőnek.

A honvédelvassági kaszárnya rácsos kapuját ki-kicsapta egy egy erősebb szelroham s megzörrentek a lovas iskola ablakai. Illőbb idő nem is támadhatott volna a komoly párbajhoz, amelyre b. Bánffy és Horánszky Nándor készült.

A felek találkozásának idejét tizenegy órára tűzték ki, de már másfél órával előbb megjelent a kaszárnya előtt három jól ismert alak: két detektív és egy fizánszó lovasrendőr.

Lasankint népesedett az ut: újságírók érkeztek fiakkere.

Tíz-husz kíváncsi uriember sem sajnálta a fáradságot a belvárosból elzarándokolni a vámon kívül.

Tíz óra után néhány perczel megérkezett b. Bánffy egyik segédje Gajári Ödön egymagában. Rögtön beszélt a lovas iskolába, hogy rendet csináljon. Nemsokára Horánszky részéről megérkezett Üchtritz Zsigmond báró és Farkas László dr. orvos.

A másik fél orvosa Neuber Ede törzsorvos a közeli XVI-os helyőrségi kórházból gyalogosan ment a kaszárnyába. Háromnegyed tizenegy óraker végre sebes vágatva közelített egy fiakker melyben Horánszky ült komoran, mellette Bolgár Ferencz.

— Bánffy elkésik, mondogatták.

— De hogy késik hisz már tíz óraker lehajtatott a varból!

— Akkor Fejérváryért ment.

Még öt perc hiányzott a kitűzött 11 órából. Még három perc s egyszerre feltűnik a miniszterelnök ismert fogata, mely elé pompás fekete s szürke volt fogva. A liberális kocsis ugyancsak használja az ostort. Nehány másodperczel később bevágtatnak a lovak a kaszárnya kapuján s a mindig elegáns Bánffy fiatalos kedvvel ugrik a földre, nyomában a civilizálás honvédelmi miniszterrel. Egy perc bezárták a rácsos kaput s a lovas iskola tölgyfa-ajtáját.

A kívülrekedt közönség odalapul a rácsos kerítés mellé, mely csak két lépésnyire húzódik a lovas iskola oldalfalától. A szél bömböl szakadatlanul.

— Pont tizenegy!

— No most!

Az izgatottság tetőpontját érte el, mikor szinte egymásba folyó két hatalmas dördülés hangzott. Semmi sikoltás, a lovas iskola ajtáját nem nyíjják föl, zavar nem látszik: bizonyos, hogy nem találtak a golyók. Két perczel később megint irtózatos durranás hangja csapódott ki az utra, de csak egy. Felpercz... egy perc... a másik lövést hiába várják.

— Megsebesült az egyik, azért nem löszólt valaki izgatottan.

— Lehet, hogy csütörtököt mondott. — nyugtatta meg a szomszédja.

Hirtelen kitarul az ajtó s egy huszárör-mester ugrik ki rajta. Kezevel int Bánffy kocsisának, hogy nincs semmi baj. Mindenki föllélegzett. A huszár aztán elmondja, hogy az egy dördülés két egyszerre elsült pisztolytól ered.

A lovas iskola-ból elsőnek Bánffy Dezsó báró lépett ki szivarral a szájában, utána Gajári, majd Horánszky Bolgárral, a kik azonban félreálltak. A többi segéd és az orvosok is kitódultak s beszálltak az elgördülő kocsikba. Egy főhadnagy a telefonhoz rohant, hogy megjelentse a Háznak a párbaj szerencsés lefolyását. Azalatt egymásután elhajtatott Gajári, aztán Horánszky Bolgárral, Bánffy Fejérváryval és a többi. Amikor a miniszterelnök a közönség rora közt elhajtatott, megéjenezték. A lovasrendőr éles esattogással vágatott utána. Horánszky-nak, a ki valamivel előbb távozott, szintén kijutott az éjle-nekből.

A vértelen párbaj lefolyása különben ez volt: Üchtritz Zsigmond báró és Gajári Ödön kimérte a huszonöt lépés távolságot s az

ellenfelek elfoglalták helyüket. Előszedték a táskából a simacsövű új pisztolyokat, amelyekből az első lövésre Horánszky választott ki kettőt, Fejérváry Géza báró vezetésével pont 11 órakor tapsolt, amire Bánffy és Horánszky helyben maradván fölemelte fegyverét s tizenöt másodpercnyi cselzés után elsütötte. A golyók az ellenfelek feje fölött magasan a falba furódtak. Másodszor Bánffy báró választotta ki a fegyvereket, a melyek különben előre töltve voltak. Ujra löttek öt másodpercnyi cselzés után s a golyók jóval alacsonyabban a párbajozók feje fölött a deszkellenzöbe furódtak. A második lövésnél sem telték meg az avanszot. Bánffy és Horánszky kibékülés nélkül távoztak egyenesen a képviselőházba.

A jegyzőkönyvet, mely arról szól, hogy a párbaj a föltételek szerint folyt le — aláírták.

Budapest, január 3.
Üchritz Zsigmond br., Fejérváry Géza br.,
Bolgar Ferencz. Gajary Ödön.

KÜLFÖLD.

Kuba átadása. Kuba-szigetén tegnap fejezték be végleg a spanyol-amerikai háborút ünneppel, amelyen a kubaik és az amerikai örömrivalgásától nem hallatszott a legyőzött spanyolok zokogása. Mint egy havannai távirat jelenti, ma tüntek ki Kuba-szigetén az amerikai zászlót és bevonták a spanyolt, — ebből az alkalomból ünnepezték a sziget. Lakói csoportokba verődve, a háztetökre mászva kitörő lelkesedéssel üdvözölték az új zászlót és nem akadt, aki sajnálja azt, amely helyette a porba hullott. A jelentős aktust ágyudörgés vezette be: a kikötő erősségében és a hadihajókon megszólaltak a haláltosító zörnyetegek, hiszen nekik amugy is sok részük van abban, hogy az Egyesült-Államok urra lettek Kubán. Ezután a kormányzó palota termében szónoklatot váltottak Spanyolország és az Egyesült-Államok képviselői. A beszédek után ismét megszólaltak az ágyuk, a várókra föl szállott a csillagos amerikai lobogó. Kuba népe ujjongott örömeiben és így üdvözölte. Azok pedig, akiknek gyászát hirdette ez a nagy öröm, csöndben elhagyták a szigetet örökre. Hanem azért még sem a szabad Kuba lobogója került a spanyol helyére.

Táviratok.

A japán követ a királynál.

Bécs, jan. 3. (A «Debr.» ered. táv.) Ö felsége ma negyedórai külön kihallgatáson fogadta Takahira japán követet, aki a Krizentemum-rend drágakövekkel ékesített aranynyaklánczát adta át a királynak.

Temetés.

Bécs, jan. 3. (A «Debr.» ered. táv.) Ma temették el nagy részvét mellett Giuliani nyug. osztályfőnököt, az urakhaza tagját. A beszentelésnél jelen voltak Wittek és Ruber miniszterek, Unger birodalmi törvényszéki elnök, Schönborn gróf a közigazgatási bíróság elnöke, az urakházának számos tagja, sok igazságügyminiszteri hivatalnok stb.

Az osztrák miniszterek Ferencz Ferdinándnál.

Bécs, jan. 4. (A «Debr.» ered. táv.) Ferenc Ferdinánd főherceg ma délelőtt Thun gróf miniszterelnököt és az összes osztrák minisztereket fogadta.

Kréta.

Kána, jan. 4. (A «Debr.» ered. táv.) Az apokoronai keresztények ma átadták fegyvereket. A nemzetgyűlés összehívása ugy látszik, halasztást szenved, György herceg főbíztos meghitjével Papadiamantopolosz szaloniki görög főkonzullal és Szfakianakiszszal tanácskozott.

Kína.

London, jan. 4. (A «Debr.» ered. táv.) A «Morningpost» második kiadása jelenti Hankauból a hó 2-iki kelettel: A Jangce felső vi-

dékéről nyugtalanító hírek érkeznek. Szecsuan Hunan és Hupe tartományokban egyre terjed a nyugtalanság. Az özvegy császárné az alkirályok hatalmát megszorította, különösen a Jangce vidéken levő tartományok és Hankau alkirályainak hatalmát. A hupei lazdók ellen kiküldött császári csapatok megfutamodtak az ellenség elől. Az alkirály haderejét három ágyunaszáddal és 3000 emberrel megerősítették.

Vegyes hírek.

Bécs, jan. 3. (A «Debr.» ered. táv.) Távirati jelentés szerint Ö felsége «Saida» nevű hajója ma négy napra Lorenzo-Marquesbe (Delagoa-öböl) érkezett. A hajón minden rendben van.

Dieppe, január 3. (A «Debr.» ered. táv.) Az «Angers» postagözös éjtélkor a belső kikötőépítményekhez vetődött és összeuszódott. A kapitány és 14 ember a kikötő legészélső végére menekült. Egy ember belehalt a kimerülésbe, négyen megfultak a gépházban.

H I R E K.

* **Kérelm.** Barabás Ábel kartársunk, a kolozsvári «Ellenzék» belső dolgozótagja, — táviratilag arról értesít bennünket, hogy a hivatásából folyólag írt színházi kritika miatt keletkezett ügyében Szevdahelyi színész egy nyílt levelet osztogat, mely telve van valótlan állításokkal, amennyiben e nyílt levelét a szerkesztőségnek megküldötte volna, kérem, a kollegialitás nevében is, hogy annak közlését mellőzni méltóztassék.

* **Tolvaj csavargók.** Vizváry Ignác Szt.-Anna utcai kereskedő tegnap panaszt tett a rendőrségnél, hogy az üzlete ajtaján kiakasztott kendők közül hármat elloptak. Egy arra járó asszony, aki látta a lopást és őt figyelmeztette is, később felismerte a tolvajt és így sikerült azt előállítani. Az elfogott Bogdán József nevű 17 éves csavargó, aki beismerte, hogy ő elloptott tényleg egy kendőt s azt egy előtte ismeretlen asszonynak 20 krért eladta. Megnevezte társát is, Kis Ferenczet, aki szintén beismerte a második kendő ellopását, de a harmadikat tagadja. A kár ugyan nem nagy, de azért a rendőrség kellően fogja őket büntetni.

* **Elnapolt esküdtzéki tárgyalások.** Az újév első hónapjában 14 és 28-ára hirdett esküdtzéki tárgyalások elnapoltattak. Az új tárgyalási idő még nincs megállapítva.

* **Vadásztársaságunk** hajtóvadászati tart jan. 6-án 80 hajtóval. A találkozás reggel 8 órakor a Ludas csárdánál lesz.

* **A fővárosi polgárok mozgalma.** A bpesti függ. polgárok körében tegnap este 6 órakor jól látogatott értekezlet volt Holló Lajos orsz. képviselő elnöke alatt. Az értekezlet tárgya a vasárnapra tervezett tüntető körmenettel kapcsolatos nagy népgyűlés volt. Holló szép beszéddel intézett a jelenvolt polgársághoz s rámutatott arra, hogy szükséges tiltakozni a polgárságnak az alkotmányon kivüliség ellen. Megemlítette, hogy a Sas-kör szintén mozgalmat indított egy nagyobb szabású népgyűlés megtartása érdekében. A közös cél és siker érdekében azt ajánlotta, hogy a függ. polgári kör is csatlakozzék a mozgalomhoz. Szükségesnek véli, hogy a polgárság társadalmi állás és politikai nézetekre való tekintet nélkül minél nagyobb számban vegyen részt a gyűlésben. Dr. Molnár Jenő Fényffy Kálmán, Dr. Vig Viktor, Láng György, Kovács Gyula, Dr. Schweighoffer felszólalása után elhatározták, hogy a függ. polgári kör tagjai a Sas-körben holnap tartandó értekezleten részt vesznek, a tüntető körmenetet és népgyűlést együttesen, a főváros egész polgárságának részvételével kívánják megtartani. —

Végül a mai értekezlet elé terjesztendő indítványokat tárgyalták. A függetlenségi polgári kör küldöttsége holnap az összes ellenzéki pártokat felkéri a népgyűlésen való részvételre. Ugyancsak küldöttség fogja felkérni a népgyűlésen való részvételre s ott beszéd tartására Ugron Gábort is.

* **A Fehér Kereszt** országos lelencházban 1898. december havában 122 lelenchezet vettek fel. A lefolyt 1898 évben az összes felvételek száma 1357 volt.

* **Szógyény László** szabadalvú képviselő hosszas betegség után tegnap Lugoson meghalt.

* **Uj főispán.** Török Zoltán Nógrád vármegye főispánja tegnap tartotta Losonczon hivatalos bevonulását. Az ipart stületek és a tűzoltóság zászlókkal vonultak az 5 órakor érkező vonathoz. A városi tanács és képviselőtestület Wagner Sándor polgármester vezetésével üdvözölte az érkező főispánt, a ki meghatóttan válaszolt. Azután megindult a több mint 100 kocsiból álló fényes menet, a zászlókkal és szőnyegekkal gyönyörűen díszített és kivilágított városba. A megérkezés után 250 fáklyával a város egész közönsége tisztelgett a főispán lakásán. Este a főispán tiszteletére összvacsora volt.

* **Öngyilkosság.** Érmihályfalván Eigenberg Vincze ottani jómódú lakos újév első napján a vasáru üzletben revolvert vásárolt, mellyel lakásán szíven lötte magát s rögtön meghalt. Öngyilkossága okát megtudni maig sem sikerült.

* **A «Zion»-egylet** f. január hó 7-én este 8 órakor rendezendő jótékony célú estélyének programja a következő: 1. Nyitány Magyar testvérek zenekara. 2. Magyar népdalok, énekl. Sebessi Basset Vilmos ur, zongorán kiseri Kohn Gézané urh. 3. Ábránd Gaál Ferencztől, zongorán előadja Rosenberg Ilona k. a. 4. a) Havanet., b) Ruy-Blas énekl. br. Bolemau Anna, zongorán kiseri Tóth Árpád igazgató ur. 5. Coup'ek, énekl. Sziklay Miklós, zongorán kiseri Tóth Árpád igazgató ur. 6. Apród-ária, énekl. Leopold Francziska, zongorán kiseri Tóth Árpád igazgató ur. — 7. Mendelsonhó, kando capricioso, zongorán előadja Kohn Gézané urh. 8. Repülj fecském, cimbalom solo, előadja Hajós Zsigmondné urh. 9. «Carativa Zsidónó» cz. operából, énekl. Sebessi B. Vilmos, zongorán kiseri Tóth Árpád igazgató ur. 10. Bolero, Verdítől, énekl. Leopold Francziska urh., zongorán kiseri Tóth Árpád igazgató ur. 11. Bal után. Monológ, előadja Szabó Irma k. a. — Számok alatt kéretik a közönség az előadást nem zavarni.

* **Meghívó.** A «Zion» tánczrendező bizottság tagjai a f. hó 7-én rendezendő tánczvigalom érdekében 1899. Január 5-én este 8 órakor az egylet hivatalos helyiségében tartandó értekezletre meghívotnak. A kik tévedésből meghívotkat nem kaptak és erre igényt tartanak, jelentkezzenek a Zion egyletben naponta 6—7 óráig.

* **Krivány.** Aradról táviratozzák: Az aradi törvényszék büntető tanácsa, mely Fábrián Lajos bíró elnöklésével ma foglalkozott Krivány ügyével, elhatározta, hogy Krivány kiadásáért sürgős megkeresést intéz a bécsi törvényszékhez s az igazságügyminisztert erről táviratban értesítette. Az elfogadási parancsot megküldték Bécsbe. Valószínű, hogy Krivány előbb leüi büntetését Bécsben a hamis név használataért, azután hozzák Aradra.

* **Meghalt a tömlőczben.** Mint levelezők írja Körös-Tarcsán a napokban egy igazolvány nélküli Petykó Károly nevű asztalossegéd kéregetett, a ki e miatt elfogták s a község tömlőczébe kísérték. Elfogatás alkalmával azonban annyira részeg volt, hogy a temérdek szesz miatt szivszélhűdés érte a börtönben.

Színház.

Heti műsor:

Csütörtökön: »Martha«, opera.
Pénteken: »Katonák«, ujdonság, színmű.
Szombaton: Ugyanaz.
Vasarnap: d. u. Tékózló, színmű. Este: A piros bugyellár, népszínmű.

Gésák. Tegnap este telt ház előtt a »Gésák« ez. behuzelgő zenéjű énekes operette adatott elő. E szindarabra vonatkozólag a véleményünket már megmondottuk az első előadás alkalmával. — Az előadás ma sem ért el kevesebb sikert, mint legelőször. — Közönségünknek mindig művelzetef s nemes szórakozást nyújtanak azon szereplők temperamentumos előadásai, a kik az este gyönyörködtettek bennünket. — Leszámítva a III. felvonásban észlelt átmeneti zavart, mely a karzenélyzet körében egy összenekelés alkalmával nyilvánult — az előadás minden tekintetben a kifogástalanok közé tartozik.

A szereplők mindannyian elemőkben voltak, sőt Sziklay énekelésének közkívánatra történt megismétlése alkalmával az »exlex«-ről ügyesen rögtönzött kupéval provokálta a közönség viharos tapsait.

Fenyéri Mór »Imari« szerepében ezuttal páratlan volt s mondhatni legnagyobb sikert ért el valamennyi között. Dicséretet érdemel Karacs, aki a japáni tűzértisztet produkálta.

A nők közül Kallay Lujza elragadóan szép énekevel és kedves alakításával méltán kiérdemelte a neki ajándékozott tapsokat.

Serfőzy Zseni szintén a nála megszokott otthonossággal, kedves alakítással járult az előadás sikeréhez.

Kisebb szerepeikben Szabó Irma, Kiss Irén, Fáy Flóra, aztán Bartha, Mezey, Rubos, Tanay és Csáky a szokott jók voltak.

Az előadás sikeréért különös elismerés illeti a rendezőt, a kinek figyelme és buzgalma a legkisebb részleteknél is észlelhető volt.

dr. K. p.

CSARNOK.

Zsurok.

Irtá: **Ábrányi-Katona Klementina.**

Ne ijedjenek meg, hölgyeim, nem akarok nyílt támadást intézni az önök beczélet kedvence: a zsurok ellen. Afféle, csak eretuekség számba menne részemről. — Föltétlenül megtagadói a zsurok létjogát s könyörtelenül pálczat törni felettök, már csak azért sem volna helyes, mert merem állítani, hogy maguk a zsurok legélesebb szatirizálói is ugyan-csak megakadnának, ha hirtelen azzal a kérdéssel lepnék meg őket: ajánljának hát helyébe valami jobbat!

Igaz, hogy sokat föl lehet hozni a zsurok ellen, de szerencsére még többet mellette. Hiszen régi igazság, hogy minden rosznak megvan a maga jó oldala és viszont. Tagadhatatlan, hogy a civilizált élet egyik jogos és tegyük hozzá, fontos s nagy horderejű követelménye a társadalmi érintkezés s a homogén elemek összetartása, tömörülése. Szükség van erre a világon mindenütt, de kétszeresen minálunk, hol a magyar elem, a magyar társadalmat s annak erejét, összetartását és kulturáját ezer szétforgácsoló veszély s idegen befolyás fenyegette mindenkor s fenyegeti még ma is.

A zsurok, azaz rendes fogadási napok egyenesen erre vannak szánva. Ez képezi ná-

lunk a szaloneletet — főleg a középosztályban — melynek szükségességét s fontosságát senki sem tagadhatja. Iskola az, finomító, izlést nemesítő iskola, első sorban az ifjakra nézve, kiknek alkalom adatik a szolid, művelt családok s hölgyek körében elsajátítani a jó modort s megtanulni becsülni a nőt, a háziasság keretében.

Mert szerencsére, nem minden leány gigerli kisasszony még, — a ki nagyon pikáns és mulatságos lehet ugyan, de akit még a legléghabb urfi sem vesz komolyan, még kevésbe vesz el feleségül. S ha esetleg mégis rászánja magát, biztosra vehető, hogy nem a bajos Amor istenke vezérli, hanem a dus hozomány s a tetemes adósság kifizetésének a reménye, ami eléggé lealázó mind a két félre nézve s egyáltalán nem is a boldogsághoz vezető út.

A legsúlyosabb érvek egyike, melyet a zsurok ellen föl szoktak hozni: a pletykázás s üres tere-feré. De édes Istenem! hisz akik pletykázni akarnak, zsuron kívül még kényelmesebben megtetik (valamint hogy tették is a zsurokorszak előtti birhekt kávéasztaloknál) mert itt a legegyszerűbb illemszabály otromba megsértése nélkül pletykázni egyáltalán nem lehet, minthogy a zsurok nem annyira a meghitt barátok — kik ugysis kényük-kedvük szerint jöhetnek bármikor — mint inkább a távolabbi konvencionális ismerősök kedvéért jöttek dívatba, ami természetesen magával hozza az illemszabályok szigorubb magatartását s a válogatottabb társalgást.

Erre ugyan azt lehet ellenvetni, hogy a pletyka kizárásával is lehetséges az üres tere-feré; amire megint azzal felelhetünk, hogy a szellemtelen, üres fejű ember társalgásba zsuron kívül is üres tere-feré marad, míg a képzet, eszes emberek mindenüvé be tudják vinni a szellem áldását.

Barmint légyen, ez az intézmény kétségkívül hozzájárul a társasélet pezsgésének az emeléséhez s a szükséges eszmecsere lehetőségéhez.

A párisi nagyvilágban az ötórás teázással egybekötött összejöveteleknek ez a főcélja.

Igaz, hogy azoknak a hölgyeknek sokkal több megbeszélési, vitatási s megállapítási valójuk van a »világ fővárosa« (amint a francziák Páris-t nevezni szeretik) rendkívül fejletti, pezsgő társadalmi, irodalmi, művészeti s — lást not least — hangadó dívat és ezerféle etikette-kérdésekben, melyekben ők jeleskednek. Ők már az öltözködést valóságos művészi színvonalra emeltek, a mire igazán büszkek is s komoly nemzeti ambíciót helyeznek abba, hogy őket kövesse a világ ugy a dívat, mint az etikette-terén is. Azért folytonosan csiszolnak, javítanak, reformálnak rajta s egyre újabb és újabb fordulatokkal lépik meg az őket mindenben legott követni szokott európai államokat.

Ha a mi hölgyeknek, kivált a középosztályban, nem is kínálkozik ily tág tér az eszmecsere, mégis van elég oly kérdés, melyet közös megállapodás szerint kell megoldani.

Ilyen például a jótékonsági, háztartási kérdések, az elfogadható vagy visszautasítandó dívatbeli jeleségek; a nyilvános és házi bálók, estélyek, dinéek s csak a háziasszonyok meg a lanyos mamák tudják igazán megmondani, mi minden fontos dolog megvitatása.

Mig a fiatalság külön csoportban mulat, a mamák többnyire komoly tanácskozáshoz vnsnak merülve.

Mert nem olyan könnyű ám, mint hinnék, lanyos mamának lenni! A fiatal leány sorsa jövője vajmi sok gondot okoz a jó anyának! Az ifjak közül kiket lehet nyugodt lélekkel a házhoz járítani s kiket kell onnan »kínézni«, a nélkül, hogy ellenséget szerszerek vele?

Mennyire lehet leánykáiknak a divatos könnyebb modort és társalgást koncedálni, a nélkül, hogy »gigerli-kisasszony« torzuljanak? Vagy mennyire szabad ebben korlátozni, a nélkül, hogy ellenkező tulságba essenek? Mindezek oly kérdések, melyek méltán

foglalkoztatják az anyákat, mert körülbelül ezen fordul meg leányáik sorsa.

Hogy ezeknek az elfogadásoknak megvan a maga fix ideje: csak helyeselhető s van is sok előnye. A háziasszony nagyobb ismeret-ségi kört tarthat fenn, a nélkül, hogy ki lenne téve a szakadatlan vendéglátásnak, a mi tényleg elvonná minden más teendőit vagy szórakozástól. A mellet minden ismerőse otthon találja a meghatározott napon, kiket kelőleg elkészülve fogadhat.

Sok üdvös reform észlelhető nálunk is e-teren. Először közös megállapodással végleg száműzték a szertelen mennyiségű ételekkel és italokkal rogyásig megrakott asztalt — a min még fölöttébb megérte a »het szilvata-ize« — hanem behozták a praktikus teát, a mi magyar asszonynak távolról sem izlik ugyan olyan jól a délutáni órákban, mint a jó tejszínes kávé, de sokkal czélszerűbb a zsurokra, hol különböző időben érkeznek a vendégek, a minék megvan az a nem eléggé meletnylandó oldala is, hogy a sandwikkheszele ekkel s egyszerű tea-süteménnyel együtt, nagyon kevés kiadással jár.

Arra is rájöttek, hogy egyáltalán nem kötelező ismerőseik mindenik zsurián megjelenni. Ez a rendszer a zsurok népszerűségének aranyos volta érdekében is kívánatos. Ha kiterjedt ismeretségünk van, még így is részt vehetünk minden héten többször valamelyikben.

Egyáltalán czélszerű volna az egyes családokra, ha nem minden heten, de csak minden két hétben egyszer fogadnának hivatalosan. Így aztan munkára és társalgásra is jutna idő.

A főrangúak és milliomosok persze más tekintetek alá esnek.

Végül még egyet.

Ismerek Budapesen néhány családot (fájdalom, csak kevés a számuk), kiknél szabály, hogy fogadási napjaikon, a teán és tea-süteményen kívül, szellemi csemegével is kedveskednek vendégeiknek.

Zene, ének, felolvasás, szavaltat teszi náluk a tulajdonképpeni milieu-t.

Parisban és Londonban is napirenden van. Vajjon nem lenne-e helyes nálunk is meghonosítani s általánosságba ávinni ezt a szép szokást a leányos házaiknál, sajnos, ujabban lábrakapott táncz helyett, mely amellett, hogy se nem nemesítő, se nem nevelő, épen nem illik bele a zsuro fogalmának a keretébe és sokkal inkább emlékeztet a falusi katalákra, mint a párisi finom szaloneletre, ahonnan pedig a zsurokat importáltuk?

Más a hivatalos thé dansant, a házi bálók és tánczestélyek. De ez a rögtönzött tánczraperdülés épp oly kevéssé nagyvarosias, mint előkelő.

Ne gondolják azonban a budapesti hölgyek, hogy egyedül csak ők dicsekedhetnek zsurral, mert megvan az a vidéken is, csak-hogy más színezettel. Lényileg ugyanaz: vagyis az ismerősök bizonyos meghatározott napon összegyűlnek hol az egyik, hol a másik uricsaládnál trécselni — azaz, bocsánat! eszmecserezni — arról, ami legkövetlenebbül érdeklí őket, vagy ami legújabb az események lajstromában.

A fővárosiak is csak ezt teszik.

A vidékiek azonban erről nem tehetnek, hogy a fővárosban általánosabb érdekességű dolgok történnek, mint náluk, ahol se opera, se magas színvonalu — sőt némely helyütt egyáltalán semminemű — szinelődés, képialitás, — a művészet valódi forgalmának megfelelő hangverseny és parlament hiányában, kénytelenek a helyi érdekek szűkebb körében mozogni, ha csak a hírlapokból nem akarnak deklamálni avagy politizálni, a mi vidéken is tulságosan nehézkes lenne a zsurok keretében.

De hát ismert tény, hogy minél kevessebbje van az embernek, annál jobban megbecsüli a meglevőt. Így vidéken szorosabbak a családi, rokonsági s baráti kötelek, mint a nagyvarosok ezer szórakozással kínálkozó izgalmas világában.

Innen van, hogy ott olykor a lényegtelenebbnek látszó estélyek is eseményszámba mennek, míg a valóban érdekesekekről hónapok sőt még évek múlva is megemlékeznek, a fővárosi szokástól eltérőleg, hol a folyton változó, tömeges események mihamarabb eltörlik s feledésbe merítik a megelőzőket. A mellett a fővárosban hűvösebb, szertartásosabb a társadalmi érintkezés s az adott viszonyoknál fogva sokszor 10 évi ismerőség után sem fejlődik ki ama bizalom és meghittség, ami vidéken már néhány hónap alatt be szokott következni.

Ne tekintsünk tehát kicsinylőleg a vidéki társas életre, mert megvan annak is a maga varázsa, ami némely tekintetben még elébe teszi a mienknek.

A zsurok sem olyan új fogalom ott, mint talán gondolnánk. Imerek pl. hazánk északkeleti részén regényes fekvésű, igen intelligens, kis bányavárost, hol már ezelőtt 15-18 évvel divott ez a Párisból importált intézmény, melyet ott már akkor is tulajdon az ő illetékes francia nevére zsurnak hívtak. Sőt még ezzel sem érték be, hanem hogy teljes legyen a dolog, a fixe is hozzáragasztották s így nem pusztán zsurok, hanem plane jour fixe volt a címe, ami szörnyen imponált a városka kis polgárságának, kikre nézve csakugyan minden tekintetben holt ige maradt a surfixsz.

Szóval a zsurok nem hogy jelenleg nem viragoznak vidéken, hanem már régóta fennállanak, természetesen a helyi viszonyoknak megfelelő alakban, de kivétel nélkül mindenütt meghívott, kedélyes színezettel, amit a festők, az ő saját külön szempontjukból meglehetősen neveznek.

Pedig ez sokszor fölér a fővárosi zsurok előkelő szertartásával, hol Páris mintájára, sokszor a világos glazékezesztűt s kalapot fentartva szűrcsölik a hölgyek teájokat. Evégre nincs benne semmi megróni való mert hát ki követhetné jogosabban a nagy világ szokásait, mint a főváros? Csakhogy biz ez nem igen szolgál ama bizonyos meleg tonus meghonosítására.

Vagy talán a tea és kávé aromája közti különbségben rejlik a dolog nyitja? s az angoloktól eredő teázás ünepiesebben hangolna a tejszinnel kedélyes dualizmusban élő kávénál? Bármint legyen, tény, hogy vidéken, ritka kivétellel, meg a tejszínes kávé járja a délutáni zsurokhoz, akár fixe az, akár költetlenek.

Kávé után sok egyéb kerül még ugy a tányérra, mint a szónyegre. A tányér válogatott kelékei, kivétel nélkül a háziasszony vagy kisasszony szorgalmas kezét dicserik. A szónyegre kerülő dolgok, ha nem is épp mindig dicseretesek, de mindig kétségtelen érdeklődéssel tárgyalatnak ama kis világ körében, hol nemcsak mindenki alaposan ismeri egymás egyéniségét, hanem még összes viszonyait is a legapróbb részletekig, le egészen a konyha, eléstár, zöldséges kert és baromfiudvar legelrejtettebb zugáig.

Világos, hogy ekkora bizalmatlanság kizárja az unalmat a vidéki összejövetelekből, hol épp ez oknál fogva a lényegtelenebb dolgok érdekességét nyernek.

De legkedélyesebbek mégis a falusi zsurok. (Mert ilyenek is vannak ám!)

Tudok Szatmármegyében egy patriarkális helységet, melyet télvíz idején hetekre, sőt hónapokra teljesen elzár a világtól a fenekeletlen sár. Mit tehát ily viszonyok közt a

falu öt uri családja, mint hogy zsurokat rendez? Rendez is Őt délutánján a hétnek felváltva van egymásnál lukullasi oszonna.

A szellemi élvezet arzában daskáló ember alig képzelné, mekkora szórakozási resourcort nyújt az ezekben szűkölködő vidékinek a lukullasi asztal, főleg télvíz idején, a világtól feneketlen sárral elsánczolva.

A mi falunkban is kedélyes téli zsurok estek az én leánykoromban, hol szülőim házában, hol a helység másik két uri családjánál, hetenkint háromszor. Este 6-7 óra tájt gyüle eztek az urak kis csendes preferánszra a zálvinista tiszteletes, meg az oláh tisztelendő nyájas asszisztenciája. esetleg gíbiczelle mellett, míg a hölgyek kezimunkával foglalatostkodtak a szomszéd szobában, egészen a vacsoráig, hol nők, férfiak és gyermekek ujra egybegyűltek, mindenkor a hamisítatlan jókedv fűszerezvén legkellemebbben az izletes vacsorát.

Az érkező vendégeket pedig nem annyira fehérkezesztűs inas jelentette be, mint inkább az óriási házörző fehér komondor meg-megújuló, örömteljes csaholása.

Egyáltalán sajtáságos ellen- és rokonszenvet tanusítottak ezek a tisztas szerberurok. Soha nagyobb vendégszerete et, ha uri látogató jött a hazhoz!

Ellenben a mézáros vagy árendás csak hosszú bottal fölfegyverkezve tudott valahogyan keresztül törtetni rajtuk, kik még akkor is mérgesen morogtak, ha ezek az emberek a ház előtt elhaltak. Megéreztek.

Van azonban a felsoroltaknál lényegesebb különbség is a vidéki s fővárosi zsurok közt a mit a tisztelt ferfinem aligha ehinne s cakis, mind a kétféle háztartásban otthonos gazdasszonyok fognak megérteni.

Hiszik, nem hiszik, de azok a patriarkális vidéki zsurok háromszor annyiba kerülnek, mint a legelegánsabb glazékezesztűs fővárosi zsurok!

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatözsde.

jan. 3.

készár üzlet hivatalos árjegyzései a következők

Bursa	kilós	Ar 100 kg.	kilós	Ar 100 kg
Bánsági	76	—	80	00.00—00.00
"	77	—	81	00.00—00.00
"	78	—	82	—
Tiszavidéki	79	10.10—10.15	—	10.75—10.80
"	76	10.20—10.30	80	—
"	77	10.40—10.35	81	00.00—00.00
Festvidéki	78	10.50—10.45	82	10.70—10.75
"	79	10.20—10.30	—	—
"	79	10.35—10.40	80	—
Fehérmegyei	76	10.45—10.55	81	10.70—10.75
"	78	10.60—10.65	82	—
"	79	10.15—10.25	—	—
Bácskai	76	10.50—10.35	80	00.00—00.00
"	77	10.40—10.50	81	00.00—00.00
"	78	—	82	00.00—00.00
Észak magy	77	—	—	—
"	78	—	80	—
"	79	—	81	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilogram
1. oszt. elsőrendű	uj 70—72	8.50 8.55
" másodikrendű	—	8.40 8.45
Árpa takarmánynak	60—62	6.20 6.55
" égetni való	62—64	6.80 6.80
" serfőzdei	64—66	7.80 8.20
Zab	39—41	5.75 5.70
Tengeri bánsági	uj	5.55 5.35
" más nemű	—	12.25 12.75
Repcze bánsági	—	—

Sertés vásár.

jan. 3.

Kőbányai sertés piac. Szerbiai nehéz páronkint 320 kilogrammon felüli párja 54—55 krajczárig, közép (pkint 251—35 — kilogramm sulyban) 55—56 krajczár Könnyű (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 53—54 krajczárig.

Sertés létszám: 1898. évi jan. 1-én volt készlet 34.834 darab, 1898 jan. hónap 2-án felhajtott 640 drb, 1898 decz hónap 2-ik napján elszállított 581 darab 1898 jan. hó 3-ik napjára maradt készletben 34.893 darab. — A hizott sertés üzletirányzata lanyha.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencváros-petroleumrakodónál levő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzésd január 2-án. Készlet 638 db. Érkezett 531 db, összes felhajtás 1169 db, elszállított budapesti fogyasztásra 663 db, eladatlanul visszamaradt 506 db. Napi árak: 120—180 kg. sulyban 43—44 krig, 220—280 kg 43 és fél—45 krig, 320—330 kg. sulyban 44—46 krig. Öreg nehéz 44—45 krig. Kivételes — kr. Malacok — kr. A vásár hangulata élénk volt.

Bécsi sertés vásár. A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott sertés vásáron bejelentettek 9842 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak 3780 db fiatal sertést, 5611 db magyar hizott sertést, összesen 9391 dbot. Nagyon gyöngé irányzat.

Jegyzések kilogrammként élő sulyban (a fogyasztási adót nem számítva) elsőrendű sertés 42—43 krajczáron, kivételesen 44 kron, középminőségű sertés 40—41 kron, könnyű series 36—39 krajczáron, fiatal sertés 35—44 krajczáron.

A vetések állása és a mezőgazdasági állapot. (A földművelésügyi m. kir. miniszterhez a gazdasági tudósítókól beérkezett jelentések alapján.) Deczember hó folyamán is változó, részben nedves és ködös enyhe idő, részben pedig száraz, hidegebb időjárás uralkodott. E-ó és itt-ott csekély havazás is volt. Minthogy azonban a vetések ugyszólván országsszerte hótakaró nélkül állanak, helyenkint főképp az erdélyi részeken a száraz fagyot kissé meg is sínylették.

A felvidéki és erdélyrészi vármegyékben nehöl az egerék is jelentékeny kárt okoztak; másutt azonban a ködös és nedves időjárás sok egeret el is pusztított. Férgek kisebb mérvben szintén okoztak kárt, mindazáltal az ősi gabona vetések és a repce országsszerte kielégítően s részben jól állanak. A bujább vetéseket különösen a Duna jobb partján, a Duna Tisza közén és általában az alföldön több helyütt legeltették és így itt a takarmányozási viszonyok is kedvezőek voltak; minthogy végül a legelőkre és vidékre a jószág még most is kijárhat, az itt-ott mutatkozott takarmányhiány is megszűnt. Nehöl takarmánynemükből bőőség készletek is vannak s természetesen a jószág is jó kondícióban ölti az eddig tulenyhe telet.

A gazdasági munkálatok többnyire az erdőkre, trágyakihordásra, szőlőföldek rigórozására s itt-ott még ugarolásra szorítkoznak.

valamint fekete, fehér és színes »Henneberg-selyem« 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos kockázott, mintázott és damaszt stb (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín s árnyalatban stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát fogyasztóknak postabér-, vámmentesen s hához szállítva. Minták postafordultával.

Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. Magyar levelezés.

Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben (cs. és kir. udvari szállító).

Foulard-selyem 65 krtól

3 frt 35 krig méterenként legújabb mintázat s színekben

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír cégnyomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték cégnyomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Évi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos iverk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.

szint
A pi
«Gés
adate
vélec
előac
ért e
Közö
szört
rame
nyörl
III. f
a ka
kalmi
tekin
votta
natra
lex-
a kö
páral
ért e
Kara
szép
kiérde
ottho
előad
Iren,
Tana
illeti
a leg
né
Dé
fog
ho
riz
reti
nyilt
vencz
sészi
megta
pálczi
voina
guk a
csak
dészel
lyébe
nem
jó e
ség
ben
Bánl
közö
dalor
Feny
ségül
szelle
rok e
Hisze
van e
lan,
tegyü
vetelt
mogél
ség v
resen
gyar
sát é
s ideg
nyege
egyen